

Nr 193.

Av herr **Broander m. fl.**, om fasta förhöjda tullsatser för vete m. m.

Redan före världskriget framhölls betydelsen av att vårt lands jordbruk utvecklades i den riktningen, att landet ifråga om de produkter, som äro av vital betydelse för vår folkförsörjning, i möjligaste grad bleve självförsörjande.

Under världskriget framträdde betydelsen härav i hela sin vidd, och från statsmakternas sida vidtogos åtgärder för att höja jordbrukets alstringsförmåga.

Genom krigets verkningar har jordbrukets produktionskostnader ökat i högst väsentlig grad, och då nu, sedan världshandeln åter kommit i gång, priserna på jordbruksprodukterna hastigt sjunka, under det att det är omöjligt att i samma mån nedbringa produktionskostnaderna, se vårt lands jordbrukare med det allra största bekymmer den situation nalkas, och i många fall är den situationen redan för handen, att produktionskostnaderna icke täckas av de pris, som produkterna betinga.

Med tanke på de förhållanden vi genomlevat och med hänsyn till den oro, som ännu råder i världen, och som icke utesluter nya krigiska förvecklingar, synes det oss vara ett statsintresse av allra största betydelse, att vårt jordbruks produktionsförmåga av livsmedel uppehålls.

Detta har tidigare av riksdagen erkänts genom det vid 1919 års urtima riksdag fattade beslutet om glid tullar å vete, råg och korn.

Emellertid har prissänkningen på jordbrukets produkter skett hastigare och kraftigare, än man då kunde beräkna, och är redan nu konkurrensen från utlandet vårt jordbruk så övermäktig, att krav på ökat tullskydd för de viktigare jordbruksprodukterna icke utan de mest ödesdigra följder kunna avvisas.

I detta syfte torde antingen de nu gällande bestämmelserna för glid tullarna böra revideras, så att tullsatserna bestämmas så, att de komma att

motsvara hela skillnaden mellan importpriset och det inhemska normalpriset, eller böra glidullarna ersättas med fasta tullsatser.

Med hänsyn därtill att jämväl förhållandena inom vårt lands industri äro sådana, att krav på höjda industritullar utan tvivel komma att föreläggas denna riksdag, torde för bibehållande av jämvikten mellan industriens och jordbrukets tullar det vara riktigast att ersätta glidullarna med fasta tullsatser. Emot glidullarna kan för övrigt göras den berättigade anmärkningen, att de äro mer eller mindre illusoriska, ty även om de beräknas så att de teoretiskt täcka hela skillnaden emellan importpriset och produktionspriset, kommer detta icke att bli vallet i praktiken, i det att hela importpriset högst sällan utfås för den inhemska spannmålen.

För att bereda jordbruket ett jämförligt tullskydd med det som detta åtnjöt före världskriget, måste emellertid en högst avsevärd förhöjning i tullsatserna vidtagas.

För att erhålla full kompensation för de ökade produktionskostnaderna och det lägre penningvärdet torde tullsatserna rätteligen böra tredubblas, men med hänsyn därtill, att jordbruket i sin mån bör bidra till levnads-konstnadernas minskning, anse vi att tullsatserna böra bestämmas allenast till dubbla beloppen av de före världskriget gällande.

Mot den här föreslagna åtgärden kan invändas, att det är oklokt att föregripa den utredning av vårt tullsystem, som pågår inom tull- och traktatkommittéen, men medan gräset växer, dör kon.

I sitt yttrande över vid 1920 års riksdag behandlade tullfrågor anför bevillningsutskottet, att endast synnerligen starka skäl av säregen natur kunna föranleda utskottet att för närvarande tillstyrka någon ändring av gällande tullsatser. Detta med hänvisning till tull- och traktatkommittéen.

Om någonsin starka skäl av säregen natur kunna åberopas för en omedelbar tullförhöjning, så föreligger väl nu dessa, och man kan med till förvisning gränsande säkerhet förutse, att förhållandena komma att utveckla sig i den riktningen, att våra näringars läge, på grund av konkurrensen med utlandet, kommer att bli ännu mera bekymmersamt än nu.

Gynnad av den rådande tullfriheten på spannmål har under senare delen av förra året och allt fortfarande import av vete och vetemjöl företagits i sådan utsträckning, att i vårt land uppammats en formig lyxkonsumtion av vete, under det att råg har måst exporteras för att bereda avsättning för befintligt rågöverskott.

Detta är ett uppenbart missförhållande, som hotar den inhemska spannmåls-

målsodlingen och på samma gång skadar vår handelsbalans samt minskar vår penningetillgång.

Då den inhemska tillgången på råg är god, under det att tillgången på vete är otillräcklig, skulle den föreslagna fördubblingen av tullsatserna, som huvudsakligen berör importen av vete, råda bot på detta missförhållande.

På grund av vad vi ovan anført, få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att, så snart riksdagen och Kungl. Maj:t därom fattat beslut, de före suspensionen av spannmålstullarna gällande tullsatserna för vete, råg och korn samt mjöl och gryn därav skola gälla med en förhöjning av 100 procent.

Stockholm den 21 januari 1921.

Nils Broander.

Dan. Poppius.

Pehr Aug. Andersson.

Oskar Jonson.

Carl Arv. Andersson.

i Remröd.
